

Sakyti, kad Tana French yra viena geriausių detektyvų ir trilerių autorių, būtų per maža.
Ji yra tiesiog nepaprastai talentinga rašytoja.

Gillian Flynn

TANA
FRENCH

Panašumas

Vertė Rasa Drazdauskienė,
„Metų vertėjo kėslas“ premijos laureatė

baltos lankos

Tana French

Panašumas

romanas

Iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė

baltos lankos

1

Ši istorija ne mano, o Leksės Medison. Norėčiau jums papasakoti pirmąją, neminėdama pastarosios, bet taip neišeina. Anksčiau man atrodė, kad susiuvau mudvi abi į daiktą savo rankomis, kietai suveržiau dygsnius ir nebegalėsiu kada įsigeidusi jų išardyti. Dabar manau, kad jau tada viskas siekė gerokai giliau ir buvo tvirtai įsišakniję; ten, kur nieko nebematyti, kur aš nieko nebesuvaldau.

Tačiau kai kas yra tikrai mano: tai, ką padariau. Frenkas dėl visko kaltina kitus, labiausiai Danielį, o Semas, kiek suprantu, kažkokiu neaiškiu ir ganėtinai keistu būdu įsivaizduoja, kad kalta Leksė. Kai sakau, kad viskas ne taip, jie atsargiai dėbteli į mane ir pakeičia temą – man susidarė įspūdis, kad Frenkas įsivaizduoja mane kamuojamą kokio nors baugaus Stokholmo sindromo. Tokių dalykų pasitaiko slaptas užduotis atliekančiams agentams, bet tikrai ne šįkart. Aš nieko nesistengiu apsaugoti: nebeliko, ko saugoti. Leksė ir kiti nebesužinos, kad jie viskuo kaltinami, o jei ir sužinotų, jiems būtų vis vien. Tačiau reikia pripažinti, kad mano vaidmuo buvo didesnis. Gal kartas ir dalijo kas nors kitas, bet aš jas paėmiau nuo stalo, visas iki vienos panaudojau lošimui ir žinojau, kodėl taip darau.

Svarbiausias dalykas, kurį jums reikia žinoti apie Aleksandrą Medison: jos nėra ir niekada nebuvo. Mudu su Frenku

Makėjum ją išgalvojome seniai, vieną saulėtą vasaros popietę, jo dulkėtame kabinete Harkorto gatvėje. Jam reikėjo žmogaus, kurį galėtų įterpti į Dublino universiteto kolegijoje veikiančią narkotikų platintojų gaują. Aš norėjau šio darbo – galbūt labiau už visa kita gyvenime.

Jis buvo legenda, Frenkas Makėjus, dar nesulaukęs keturiasdešimties, o jau pats vadovaujantis slaptoms operacijoms; žmonės sakė, kad tai geriausias slaptasis agentas iš visų, kokių tik yra buvę Airijoje, – bebaimis, beatodairiškas, visada dirbantis be apsaugos nelyginant oro akrobatas. Į ARA^{*} ir nusikaltėlių gaujų susitikimo vietas jis įeidavo kaip į savo vietinę aludę. Keli žmonės man pasakojo šią istoriją: kartą Gyvatei – o tai gangsteris iš pašaukimo, penkių žvaigždučių beprotis, kartą iki paralyžiaus sukales vieną iš saviškių tik už tai, kad anas laiku nesumokėjo bare už gėrimus, – kilo įtarimų ir jis pagrasino prišaudyti Frenko rankas prie stalo vinių šaudykle; Frenkas pažvelgė jam tiesiai į akis ir nė truputėlio nesusijaudinęs blefavo taip sėkmingai, kad Gyvatė delnu pliaukštelėjo jam per nugara ir savotiškai atsiprašydamas padovanojo padirbtą „Rolexą“. Frenkas jį iki šiol nešioja.

Aš buvau žaliausia naujokė, ką tik baigusi Templemoro koledžą. Prieš porą dienų, kai Frenkas paskleidė žinią, kad ieško faro, baigusio koledžą ir atrodančio apytikriai dvidešimties metų, aš, pasipuošusi gerokai per didele ryškaus neoninio geltonio liemene, patruliuavau mažame Sligo miestelyje, kurio dauguma gyventojų man atrodė nesmagiai panašūs vienas į kitą. Turėjau jo baimintis, bet iš tiesų nebijojau nė truputėlio. Taip norėjau šios užduoties, kad apie nieką kita negalėjau galvoti.

* Airijos respublikonų armija (IRA) (čia ir toliau – vert. past.).

Jo kabineto durys buvo atviros, jis sėdėjo ant savo stalo krašto su džinsais ir nublukusiais mėlynais marškinėliais, versdamas mano bylos puslapius. Kabinetas buvo mažutis ir atrodė sujauktas, tarsi šeimininkas jį daugiausia naudotų kaip sandėliuką. Stalas tuščias, be jokių šeimos fotografijų; lentynose pramaišiu su dokumentais pamačiau bliuzo įrašų CD, krūvelę bulvarinių laikraščių, žarsteklį su šluotele ir rausvą moterišką megztuką, nuo kurio nebuvo nuimta parduotuvės etiketė. Nusprendžiau, kad šitas tipas man patinka.

– Kasandra Medoks, – pasakė jis, pakėlęs akis.

– Taip, pone, – atsakiau.

Jis buvo vidutinio ūgio, kresnas, bet sportiškas, plačių pečių, trumpai kirptais rudais plaukais. Aš tikėjauisi pamatyti visiškai neišsiskiriančios išvaizdos žmogų, galima sakyti, beveik nematomą, gal ką nors panašaus į tą Vėžio vyruką iš „X failų“, bet jo veido bruožai buvo šiurkštūs, paprasti, plačiai atmerktos tamsiai mėlynos akys; jį gaubė tokia aura, kad atrodė, jog praidamas palieka po savęs karšto oro bangas. Ne mano tipas, nors neabejojau, kad moterų dėmesio jam netrūksta.

– Frenkai. „Ponais“ gali vadinti įstaigų fronto karius. – Jo balse buvo subtiliai girdėti aiškiai sąmoningai išsaugota senojo centrinio Dublino tartis; galbūt kaip iššūkis.

Jis nuslydo nuo stalo, atsistojo ir ištiesė ranką.

– Kesė, – pasakiau ir paspaudžiau ją.

Jis parodė man kėdę ir vėl įsitaisė ant stalo krašto.

– Čia parašyta, – pasakė pirštu stuksendamas į mano bylą, – kad sugebi atlaikyti spaudimą.

Ne iš karto supratau, apie ką jis kalba. Seniau, kai dar mokiausi ir mane buvo paskyrę į tokį bjaurų Korko rajoną, sugebėjau nuraminti panikos apimtą paauglį šizofreniką, kuris

grasino persipjauti gerklę savo senelio skustuvu, ir atkalbėti jį nuo šio sumanymo. Buvau apie tai beveik pamiršusi. Iki tos akimirkos nė nepagalvojau, kad galbūt kaip tik dėl to mane palaikė tinkama šitam darbui.

– Tikiuosi, – atsakiau.

– Kiek tau dabar – dvidešimt septyneri?

– Dvidešimt šešeri.

Šviesa pro langą krito tiesiai ant mano veido, jis permetė mane ilgu, vertinamu žvilgsniu.

– Galėtum be problemų sakyti, kad tau dvidešimt vieni.

Čia rašo, kad trejus metus mokeisi koledže. Kuriame?

– Švenčiausiosios Trejybės. Studijavau psichologiją.

Tariamai nustebęs, jis pakėlė antakius.

– A, tai tu profesionalė. Kodėl nebaigai?

– Netikėtai įgijau mokslo lig tol neatrastą alergiją Airijos anglų tarčiai, – atsakiau.

Jam tai patiko.

– Tai vos tik atsidursi Dublino universitete, tave išbers?

– Išgersiu antihistaminų.

Frenkas nušoko nuo stalo, priėjo prie lango ir mostu pakvietė mane irgi prieiti.

– Gerai, – pasakė. – Matai tą porelę?

Gatve ėjo vaikinai ir mergina, jie kalbėjosi. Ji susirado raktus, abu įėjo į slogios išvaizdos daugiabutį.

– Papasakok man apie juos, – liepė Frenkas. Atsišliejo į lango rėmą, įsikišo nykščius į diržo kilpas ir įsmeigė į mane akis.

– Jie studentai, – atsakiau. – Krepšiai su knygomis. Buvo pirkti maisto – „Dunne’s“ maišeliai. Ji turtingesnė už jį; jos švarkas brangus, o jo džinsai sulopyti, ir ne taip, kaip madinga.

– Jie pora? Draugai? Kambariokai?

– Pora. Eidami laikėsi arčiau vienas kito, negu laikytųsi draugai, kalbėdamiesi dažniau atsisukdavo vienas į kitą.

– Seniai jie kartu?

Man patiko šitos naujos minties pratybos.

– Taip, senokai, – atsakiau. Frenkas kilstelėjo antakį, tarsi klausdamas, ir aš ne iš karto suvokiau, kodėl taip pasakiau; tik staiga kažkas tarsi spragtelėjo. – Kalbėdamiesi nežiūrėjo vienas į kitą. Kai pora ką tik užmezgusi santykius, žmonės visą laiką žiūri vienas į kitą; bet tie, kurie draugauja seniai, neįjunta poreikio taip dažnai atnaujinti akių kontakto.

– Gyvena kartu?

– Ne, antraip jis irgi būtų pradėjęs automatiškai ieškoti raktų. Tai jos butas. Bet su ja gyvena dar bent vienas žmogus. Jie abu pažvelgė į langą: tikrino, ar užuolaida atitraukta.

– Kokie jų santykiai?

– Geri. Ji prajuokino jį – vaikinai retai juokiasi iš to, ką sako merginos, ypač pasibaigus pirmosios pažinties laikotarpiui. Jis nešė abu „Dunne’s“ maišelius, o ji prilaikė duris, kol jis įėjo: jie rūpinasi vienas kitu.

Frenkas man linktelėjo.

– Gražus darbas. Pusę slaptojo agento darbo lemia nuojauta – ir aš čia kalbu ne apie tuos ekstrasensų paistalus. Kalbu apie tai, ką pastebi ir ką analizuoji dar pati nesuvokdama, kad tai darai. Visa kita – tik greitis ir kiaušiai. Kai reikia ką nors pasakyti ar ką nors padaryti, daryk greit ir nė kiek nedvejodama. Jei stabtelsi ir pradėsi abejoti, tau šakės, gali būti, kad ir mirtis. Nuo šiol kokius metus ar dvejus dažnai būsi nepasiekiamas. Turi šeimą?

– Tetą ir dėdę, – atsakiau.

– Vaikiną?

– Taip.

– Galėsi su jais susisiekti, bet jie su tavimi susisiekti negalės. Susitarkys su tuo?

– Turės susitarkyti, – atsakiau.

Jis tebestovėjo, atsainiai remdamasis į lango rėmą, bet aš pastebėjau aštrų mėlynų akių žybtelėjimą: jis labai atidžiai mane stebėjo.

– Mes kalbam ne apie kokį nors Kolumbijos kartelį, iš esmės tau teks turėti reikalų su žemiausia grandimi – na, bent iš pradžių, – bet vis tiek privalai žinoti, kad šis darbas pavojingas. Pusė tų tipų beveik visą laiką apsinešę, kita pusė labai rimtai žiūri į savo užsiėmimą, o tai reiškia, kad abiem pusėms nekils nė menkiausios problemos, jei sugalvotų tave nugalaboti. Tave tai baugina?

– Ne, – atsakiau ir nė kiek nemelavau. – Visiškai ne.

– Kaip gražu, – pasakė Frenkas. – Pasiimkim kavos ir prie darbo.

Net ne iš karto supratau, kad pokalbis baigtas: aš priimta. Tikėjau, kad trijų valandų trukmės darbo pokalbio, krūvos keistų testų su rašalo dėmėmis ir klausimais apie motiną, bet Frenkas dirba kitaip. Iki šiol nežinau, kurią akimirką jis galutinai apsisprendė. Ilgai laukiau tinkamos progos, kad galėčiau jo apie tai paklausti. Dabar jau net nebežinau, ar tikrai noriu sužinoti, ką jis manyje įžiūrėjo, iš ko nusprendė, kad gerai susidorosiu su šiuo darbu.

Iš bufeto atsinešėme žiauriai suskrudintų pupelių kavos, pakelį šokoladinių sausainių ir visą likusią dienos dalį paskyrėme Aleksandrai Medison. Vardą sugalvojau aš. „Taip tau bus lengviau prisiminti“, – pasakė Frenkas. Medison – nes skamba ganėtinai panašiai į mano pavardę, kad išgirdusi atsigręžčiau; Leksė – nes vaikystėje tokiu vardu vadinau savo išgalvotą seserį.